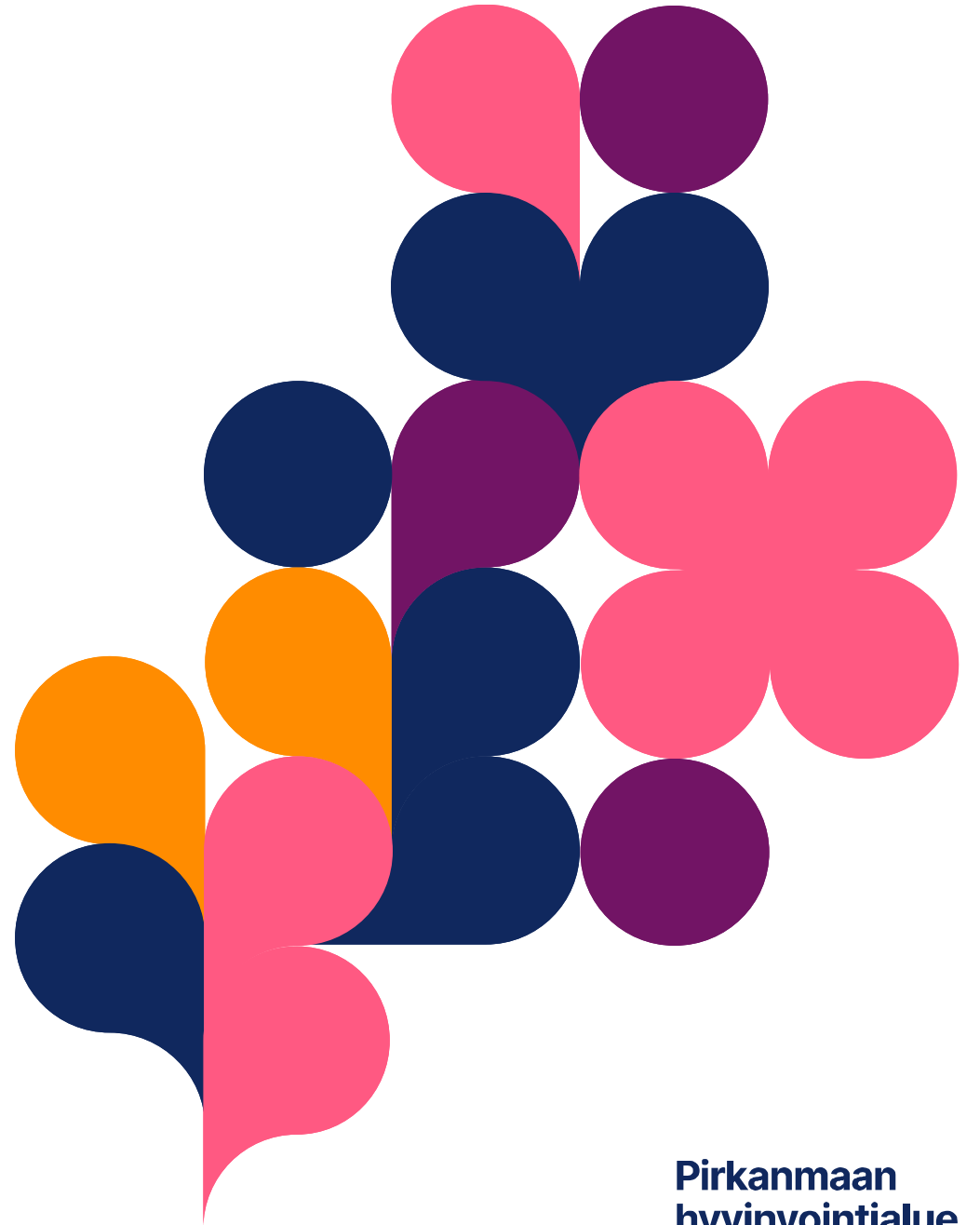

Asumisen käsitteistä

Hyvinvointialueen järjestämisvastuuseen
kuuluvien asumisen palvelujen määrittelyä

Päivi Tryyki

Palvelulinjajohtaja

Käsitteet

1. Laitoshoito
2. Ympäri vuorokautinen palveluasuminen
3. Yhteisöllinen asuminen
4. Tuettu asuminen
5. Tilapäinen asuminen

Sovellettavat säännökset

- Sosiaalihuoltolaki (1301/2014) 3 §, 14 §, 46 a §, 47–49 a §
- Terveydenhuoltolaki (1326/2010) 25 §
- Laki hyvinvointialueesta (611/2021) 7 §, 10 §
- Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista (980/2012) 17 §, 21 §, 23–24 §
- Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011) 4–8 §, 11 §, 13 §, 26–27 §, 34–35 §
- Laki yksityisestä terveydenhuollosta (152/1990) 4 §, 9 a §, 14 a §
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 40–42 §, 44 §

Laitohoito

- Iäkkäiden henkilöiden pitkäaikainen sosiaalihuollon laitohoito lakkautetaan siirtymäajan jälkeen eli 1.1.2028 mennessä
- Sosiaalihuoltolain 14 a §:n 1 momentin mukaan iäkkään henkilön pitkäaikaista hoitoa ei voida enää siirtymäajan jälkeen toteuttaa sosiaalihuoltolain 22 §:ssä tarkoitetun laitospalvelun toimintayksikössä. Mainituilla yksiköillä tarkoitetaan tässä vanhainkoteja ja vastaavia yksiköitä, joissa toimintaympäristö ja toimintatavat ovat laitosmaisesti toteutettuja.
- Pykälän 2 momentin mukaan pitkäaikainen laitohoito voidaan järjestää terveyskeskuksen vuodeosastolla vain lääketieteellisin tai potilasturvallisuuteen liittyvin perustein.

Ympäri vuorokautinen asumispalvelu

- Ympäri vuorokautinen palveluasuminen korvasi 1.1.2023 lähtien aikaisemmän tehostetun palveluasumisen
- Ympäri vuorokautisessa palveluasumisessa asuminen ja asiakkaan tarvitsemat palvelut muodostavat kokonaisuuden, ja palvelua tuottavassa toimintayksikössä on henkilöstö paikalla ympäri vuorokautisesti (24/7 hoiva)
- Palveluun kuuluu asiakkaan tarpeiden mukainen hoito ja huolenpito, toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta, ateriat, vaatehuolto, siivous sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävä toiminta
- Ympäri vuorokautista palveluasumista järjestetään henkilölle, joka tarvitsee päivittäin vuorokaudenajasta riippumatta jatkuvaa hoitoa ja huolenpitoa tai vaativaa ammatillista hoitoa, joiden järjestäminen kotihoitona, omaishoitona, perhehoitona tai muulla tavalla ei ole mahdollista tai asiakkaan edun mukaista. Asiakkaan mahdollisuus saada tarpeidensa mukaista lääkinnällistä kuntoutusta ja terveydenhuollon palveluita tulee turvataan.

Yhteisöllinen asuminen

- Yhteisöllisellä asumisella tarkoitetaan hyvinvointialueen järjestämää asumista esteettömässä ja turvallisessa asumisyksikössä, jossa henkilön hallinnassa on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja jossa asukkaille on tarjolla sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa.
- Yhteisöllisessä asumisessa asiakkaiden yksilöllisen tarpeen mukaiset muut sosiaalipalvelut järjestetään erikseen esimerkiksi tukipalveluina, kotihoitona tai muina kotiin annettavina palveluina.
- Yhteisöllistä asumista järjestetään henkilölle, joka tarvitsee sitä sillä perusteella, että hänen toimintakykynsä on alentunut ja hoidon ja huolenpidon tarpeensa kohonnut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavaan syyn vuoksi
- Asiakkaalla on säännöllinen ja päivittäinen avun ja tuen tarve, mutta avun ja tuen tarve yöaikaan on pääsääntöisesti vähäistä

Tilapäinen asuminen

- Tilapäistä asumista järjestetään henkilölle, joka erityisestä syystä tarvitsee asumisensa järjestämisessä hyvinvointialueen lyhytaikaista, kiireellistä apua, esim. hätmajoitusta.
- Kiireellisen avun tarve voi syntyä esim. tulipalotilanteissa tai laajamittaisessa väestön evakuoinnissa, kun henkilö ei pysty itse järjestämään majoitustaan.

Tuettu asuminen

- Tuetulla asumisella tarkoitetaan itsenäistä asumista, jota tuetaan sosiaaliohjauksella (asiakkaan neuvontaa, ohjausta ja tukemista palvelujen käytössä ja niiden yhteensovittamisessa).
- Tuettua asumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat tukea itsenäiseen asumiseen tai itsenäiseen asumiseen siirtymisessä.
- Asiakkaan tarvitsemat muut sosiaalipalvelut, kuten esimerkiksi tukipalvelut, kotihoito tai sosiaalinen kuntoutus järjestetään asiakkaan tarpeen mukaisesti erikseen näitä palveluja koskevien säännösten mukaisesti